

A címzett: Pista bácsi, Magyarország

Megelevenedik a hajdani Sárköz

Két-három évtizeddel ezelőtt nap mint nap érdeklődő csoportokkal telt meg a 150 esztendőes szekszárd-szőlőhegyi nádtetős Bogár-tanya, amely a sárpilisi tanító, népművelő, szenvedélyes néprajzi gyűjtő Bogár István tulajdona volt. A köztiszteletben álló férfiú tizenegy évvel ezelőtti halálával a tanya elcsendesedett, csak olykor-olykor térnek be messziről érkezett turisták, hogy élvezzék az ódon hangulatot, és gyönyörködjenek az értékes népművészeti gyűjteményben. A hajdani tanyapáros felújítására az örökösnek nincs pénze, ám a város, élén a közgyűlés kulturális tanácsnokával az épületek és a népművészeti gyűjtemény megmentésén fáradozik.

– Hajdan a Sárközben tanyapárosokat építettek: elől a lakótanya, hátul a gazdasági épület. A Bogár-tanya esetében a tanyaéval szemben van a pince bejárata magyarázott Pecze István, aki a szekszárdi Liszt Ferenc Zeneiskola igazgatója, egyben városi képviselő és a közgyűlés kulturális tanácsnoka.

A húsz-huszonöt méter hosszú pince falának látványa igazi élmény. Szinte nem látszanak a téglák: bármily hihetetlen, a boltívet lentől a legmagasabb pontig pénzermék borítják. A legalább harminc országból és hazánk minden részéből érkezett látogatók a nemes penészbe egy-egy fillért vagy forintot nyomtak, amelyek évtizedek alatt tapétájává váltak a pince falának.

Az udvarról nyomban a nádtetős tanya szabadkérményes konyhájába lépünk, onnan pedig a szobába. Mindkét helyiségben a legapróbb használati tárgyaktól a század elején készült fotók keretein át az ágytakarókig minden eredeti, valamennyit Bogár István gyűjtögette és rendezte valóságos múzeummá. Amikor annak idején csoportok érkeztek a tanyára, „Pista bácsi” – mert mindenki így szólította, még a nála tízhúsz évvel idősebbek is – megajándékozta őket néhány kedves anekdotával, sárközi dallal.

Ide kívánczik egy régi történet. Amikor 1990-ben Bogár István meghalt, egyetlen gyermeke és örököse, Tóth Gáborné Bogár Éva a többkötetes vendégeknyvgyűjteményt a gyászjelentés beragasztásával bezárta. Most engedélyünk van, hogy az egyiket kinyissuk, s olvassuk Antal Imre vagy Kudlik Júlia kedves sorait. A több száz képeslap közül az egyik például Japánból érkezett, de megérkezett! Pedig a címzés mindössze ennyi volt: „Pista bácsi, Magyarország”.

– Szekszárd-Szőlőhegy az én képviselői körzetemhez tartozik – folytatta Pecze István. – Megrökönyödve hallottam, sőt nem is nagyon hittem, hogy a néprajzi műemlék jellegű Bogár-tanyát Szentendrére akarják vinni, a skanzenbe.

A hírre az első reakció az volt, hogy ez nem fordulhat elő. A tanyapárosnak itt kell maradnia – mondta indulatuktól nem mentesen a tanácsnok, s hozzá-

A tanyára gyakran látogatnak iskolások

fűzte, hogy Szekszárd ipara nemigen fejlődik, ám kultúrájával, borával joggal büszkélkedhet, úgyhogy az ezekhez kapcsolható idegenforgalom fejlesztése igen fontos feladat.

– Mindebben a Bogár-tanya jól beleillik, hiszen aki ide látogat, megismerkedhet Sárköz múltjával, a hajdani életformával, a mesteremberek tevékenységével, de láthatja az őcsényi községi kalodát, vagy érdekesként Bogár István nagyapjának nagyszerű munkáját: a várat, a több száz fából faragott figurát, amelyek Szigetvár ostromát ábrázolják.

A képviselő elmondta: úgy kezdett hozzá a Bogár-tanya megmentéséhez, hogy először az örökössel beszélt. Kiderült, hogy a pele rágta nádtető alapos javításra szorul. A lyukakon át beszivárog a víz a házba, s rongálja a tömésfalat. – A legutóbbi közgyűlés elé vittem a témát, s képviselőtársaim is arra voksoltak, hogy a Bogár-tanya maradjon Szekszárdon, és közösen dolgozzuk ki megmentésének módját. Egyelőre a Szekszárdi Vagyonkezelő Kft. nyújtott támogatást a javításhoz; aminek fejében megszerveztük, hogy minden szekszárdi iskola három legjobb osztálya ingyen megnézheti a sárközi emlékeket. A Gemenc Volán Rt. pedig azzal járult hozzá ötletünk kivitelezéséhez, hogy a diákokat ingyen viszi „Sárköz múltjába”, majd vissza az iskolába – közölte Pecze István.

– Egyedül próbáltam működtetni a tanyát. Azon igyekeztem, hogy bekapcsoljam az utazási irodák programjába. Jórészt csak a tárgyalásokig jutottam el – mondta Tóth Gáborné Bogár Éva. Hozzátette, hogy jórészt csak hétféteken látogat egy-egy csoport a Bogár-tanyába, így a bevétel korántsem fedezi azt az összeget, amit rá kellene költeni. Ezért reménykedve várja a következő városi közgyűlést, ahol megszülethet az a megoldás, ami édesapját is örömmel töltené el, a pedagógusnő válláról levinné a gondot, a kirándulók pedig gyönyörködhetnének a gazdag néprajzi gyűjteményben.

V. Horváth Mária